

28ste FIDEM congres MONNAIE DE PARIS 23 tot 26 september 2002

In strijd met de geruchten die de laatste maanden de ronde doen , hebben zich ongeveer 277 leden en begeleiders ingeschreven om deel te nemen . Ze kwamen uit 30 verschillende landen .

Op zondag 22 september 2002 gebeurden de inschrijvingen . Het werd een vrolijk weerzien van de vroegere leden en een kennismaking met een groot aantal nieuwe leden . Om 17 uur had de receptie plaats , aangeboden door de USA afvaardiging aan de delegaties van de verschillende landen . Hierbij werd de traditionele herinneringsmedaille overhandigd (zie afbeelding hierboven) .

Op maandag 23 september werd het congres geopend in de prestigieuze zaal Dupré van de Monnaie de Paris . Volgde de welkomstrede van de voorzitter Carlos Batista da Silva , in aanwezigheid van de heer Dov Zérah , directeur van « Monnaies et Médailles » en de dames Sylvie de Turckheim-Pey , hoofddirecteur van de Nationale Bibliotheek van Frankrijk , Danièle Fagot , verantwoordelijke voor het congres voor de Monnaie de Paris en Lionelle Courbet-Viron , artistiek raadgever bij de Monnaie de Paris . De personaliteiten en leden hebben daarna de tentoonstelling van kunstmedailles bezocht , die ter gelegenheid van het congres ingericht werd . Het is bijzonder spijtig dat bij deze gelegenheid geen pers aanwezig was . Bovendien was geen enkele affiche voorradig . Al bij al was dit evenement dus NIETS voor de media .

De tentoonstelling kwam heel slordig over . Tot groot ongenoegen en verwarring van de kunstenaars , waren de medailles rudimentair met dikke nagels op panelen vastgepind of willekeurig in vitrines ondergebracht , wat met zich meebracht dat de nationaliteit van de kunstenaar zelf , moeilijk te achterhalen was . Van de 1200 ingezonden stukken , werden

er slechts 800 medailles getoond . De 400 overige bleven in de verpakkingen steken . Het was echt een willekeurige keuze zonder de betrokken partijen in te lichten .

Receptie en buffet nadien gaven aanleiding tot eerder agressieve reacties .

In de namiddag was het bezoek gepland aan Le Musée de la Monnaie de Paris .

Dinsdag 24 en woensdag 25 september hadden 20 lezingen plaats die handelden over wetenschappelijke , geschiedkundige , artistieke , vaktechnische en marketing onderwerpen . Een volgend bezoek was gepland aan de Bibliothèque Nationale de France waar we echter buitengewoon rijke collecties (in een prachtlocatie) konden bewonderen en waar we ook , uitzonderlijke bronzen uit het begin van de twintigste eeuw te zien kregen . De charmante kunstenaar Marian Fountain (Nieuw-Zeeland) nodigde de FIDEM leden uit om haar Parijs' atelier te bezoeken . Een echte verrassing ! We hadden ook de gelegenheid le Musée d'Orsay en le Musée Rodin te bezoeken . Hiervoor werden ons de ingangskarten ter beschikking gesteld .

De beurs op donderdagmorgen lokte veel geïnteresseerde verzamelaars en gebeurde in een zeer gemoedelijke sfeer . In de namiddag was er de Algemene Vergadering die als eerder bewogen mag worden bestempeld , omwille van de opmerkingen en kritiek vanwege de kunstenaars en leden omtrent de organisatie van het congres , de tentoonstelling en de catalogus . Alles werd echter bijgelegd nadat de verantwoordelijken van de FIDEM beloofd hadden een duidelijke reglementering op poten te zetten voor wat betreft de deelname aan de tentoonstelling ter gelegenheid van het congres en het uitwerken van de clausules voor de inrichtende landen .

Ter afsluiting van het congres werd 's avonds in plaats van het gebruikelijke galadiner , een buffet aangeboden , gevolgd door een cruise op de Seine . De romantische sfeer , zorgde voor « un moment suprême » , waardoor we (gedeeltelijk) onze ontgoochelingen konden vergeten .

Om te besluiten : ik ben naar Parijs vertrokken , hopen op een uitzonderlijk congres zoals we dit gekend hadden in Parijs in 1957 en 1967 . Maar blijkbaar zijn de tijden veranderd : de budgetten zijn ingekrompen en de motivatie uitgeput . Dit is erg want met weinig middelen en doorzettingsvermogen , kan men bergen verzetten en soms een mirakel verwachten .

De volgende congressen gaan door :

- in 2004 in Lisboa/Seixal (Portugal)
- in 2006 in Colorado Springs (VSA)

Er moet al bij al nog hard worden gewerkt aan deze komende nieuwe kansen op slagen !!

FIDEM 2002 – PARIS

Een instituut als de “Monnaie de Paris” had de afgelopen Fidem-tentoonstelling met wat goodwill -en desnoods een jaartje vertraging van het congres- voorzeker op een andere locatie kunnen organiseren dan in de gebouwen van de monnaie zelf.

Wanneer wij zien dat b.v. het “Musée d’Orsay” voor soortgelijke tentoonstellingen (gelegenheidstentoonstellingen) over ruimtes beschikt waar dagelijks tussen 1.000 en 10.000 bezoekers komen, dan had een medailletentoonstelling zoals deze van Fidem, op pakweg twee maanden wellicht 300.000 bezoekers kunnen halen! Dat zou pas PROMOTIE VAN DE MEDAILLE heten!

Nu werd de tentoonstelling bezocht door hooguit 250 mensen die allen weten wat een medaille is, en die beschaamd waren dat de kunstwerken van enkele honderden kunstenaars van over de ganse wereld, op een belachelijke wijze tegen de muren waren geschroefd (met drie zware krammen), gedeeltelijk voorzien van papieren plakkertjes in alle kleuren van de regenboog, met een krabbel die nauwelijks leesbaar was, zodat het praktisch onmogelijk was om te weten welk werk van welke kunstenaar was.

Ook met de catalogus kwam je niet verder. Slechts 60% van de ingezonden werken werden tentoongesteld, en voor vele landen (waaronder België) werd slechts één medaille afgedrukt! En goed dat de benaming “Medaille” voorkwam op de afbeelding! Anders zou men kunnen denken dat het slechts een rond schijfje metaal was! En hiermee wijs ik op de verantwoordelijkheid van het selectiecomité van onze vereniging. Aub beste vrienden, stop ermee om dergelijke larie in te zenden. Is het nu deze “medaille” die ons land internationaal vertegenwoordigd? Want de catalogus, hoe povertjes hij ook is, blijft natuurlijk voor de eeuwigheid bestaan.

Ook medailles die helemaal geen medailles zijn (borstels, blikjes, doosjes, enz.) moeten DEFINITIEF verdwijnen van dergelijke tentoonstellingen. Deze horen thuis op rommelmarkten. De kunstenaars die echte medailles brengen worden hierdoor serieus gekrenkt.

Wegens de schandalige hoge deelnameprijs (€300,-) waar niets tegenover stond hebben vele kunstenaars het gelukkig laten afweten. Zij die er toch bijwaren hadden tenminste de troost van enkele privé-initiatieven (de medailletentoonstelling in het Slowaakse huis en de opendeur bij Marianne Fountain) en de schoonheid van Parijs.

Niet toevallig waren het een aantal Fransen (zelfs Parijzenaars!) die als eersten dit congres geboycot hebben, maar ook Duitsers, Nederlanders, Amerikanen en Oost-Europeanen in grote getale. Zonder van de Belgen te spreken!

De Franse organisatie heeft getoond hoe het NIET moet (en was daar blijkbaar nog fier op ook), en ik besluit met de positieve noot dat het niet slechter kan, dus kijken we allen uit naar het congres van 2004 in Portugal!

Paul Huybrechts

Het 28° Fidemcongres te Parijs.

Na heel wat inspanning is het de afgevaardigde van de belgische Fidemafdeling toch gelukt de tentoonstelling met één dag te verlengen om de belgische leden toe te laten de ingezonden medailles te bewonderen. Wat aanvankelijk een eerder grijze belgische zaterdag leek, ontpopte zich als een prachtige najaarszomer: Parijs in de zon en onder een blauwe hemel! De heenreis per autocar (luxueus!) verliep vlot. Tijdens de reis konden we een viertal video opnames over medailles bekijken. Een zeer goed idee. Zo werden de eerder 'verloren' uren zeer nuttig opgebruikt. Eens Parijs bereikt reden we ons vast in een ware verkeerschaos. De luxe van een autocar die ons ter plaatse brengt is niet te overschatten. Een complimentje voor de zeer rustige maar vooral zeer handige busbestuurder.

De gebouwen van de 'Monnaie de Paris' blijven indruk maken. De architectonische pracht dwingt tot respect. Een zee van ruimte, iets waar we in België maar kunnen van dromen maar nooit realiseren. In schrill contrast hiermee is de realisatie van de tentoonstelling. Eerder nonchalant en gedesintresseerd waren de ingezonden stukken opgesteld en uitgesteld. Het bevestigen op panelen is misschien niet oninteressant doch vergt meer kundigheid dan hier gepresteerd. Het is hoogst irriterend steeds naar de begeleidende teksten te moeten zoeken, te moeten vaststellen dat de verwijzende cijfers ontbreken en de teksten te moeten ontcijferen in een lettertype dat hoogstens geschikt is voor publicatie in een catalogus. Het toppunt van frustratie was de vaststelling dat niet alle medailles meer aanwezig waren ! De realisatie van deze tentoonstelling paste zeker niet in de franse traditie, en de argumentatie dat de inzending massaal was verandert niets aan deze vaststelling. Met meer doordachte schikking konden alle ingezonden stukken getoond worden zonder een gevoel van overdaad te krijgen.

Ook de catalogus is een gemiste kans. Waar het in de eerste plaats zou moeten om gaan: namelijk een referentie werk te zijn en zoveel mogelijk iedere inzending in beeld te brengen, is absoluut niet begrepen. Niet alleen zijn de afbeeldingen schaars en arbitrair gekozen, zelfs de biografische gegevens over de kunstenaars ontbreken! Naslagwerk?

Het penning museum en de bijhorende shop getuigen van een betere planning en exploitatie. Voor ons was het een wederzien, maar toch nog verassend hoe na een zekere tijd andere aksenten worden gelegd; U ziet steeds hetzelfde anders bij ieder bezoek. Spijtig dat de tentoonstellingcatalogi steeds verder uitgeput geraken.

In de museumwinkel kan je beter niet op zaterdag winkelen. Veel kans dat het ook U overkomt: "We hebben dit wel in stok maar kunnen op zaterdag niet aanvullen". En dan sta je daar na een reis van 300 km.

Tijd om de omgeving verder te verkennen was er niet. Toch konden we het niet laten onder een stralende zon enkele beroemde bruggen over de Seine te herontdekken.

Tijdens de terugreis was de sfeer heel wat losser. Verhalen en anekdotes werden bovengehaald, iets wat de amicale sfeer sterk ten goede komt. Op zo'n uitstap toont de ware ziel van de vereniging zich: allen geïnteresseerd in het zelfde onderwerp maar geen onderlinge najver. Alleen al om dit gevoel te behouden moeten we dergelijke uitstappen blijven organiseren.

De vier seizoenen in medaille door Henri Dropsy

Emmanuel Van Dorpe

De allegorische voorstelling van de vier seizoenen is een dankbaar onderwerp in schilder- en beeldhouwkunst. De franse medailleur Henri Dropsy vervaardigde er in 1927 een serie van vier medailles over, die als pareltjes van medaillekunst kunnen aanzien worden.

Hij koos voor het vierkante formaat en beeldt het personage zittend af in vooraanzicht, weliswaar telkens in een verschillende houding. Met enkele attributen weet hij de essentie van elk seizoen in een eenvoudige compositie weer te geven.

In "Printemps" zien we een jong meisje, ook in haar lentejaren, in kleermakerszit. Zij draagt op het hoofd een overvolle doch lichte rieten mand, die ze met beide handen in evenwicht houdt. De mand is met bloemen en lentegroen gevuld.

In "Eté" zijn de essentiële elementen zon, hitte en overvloedige vegetatie. Het jonge meisje geniet kennelijk van een zalige rustpauze, van de zon beschut door het dichte loof van een boom.

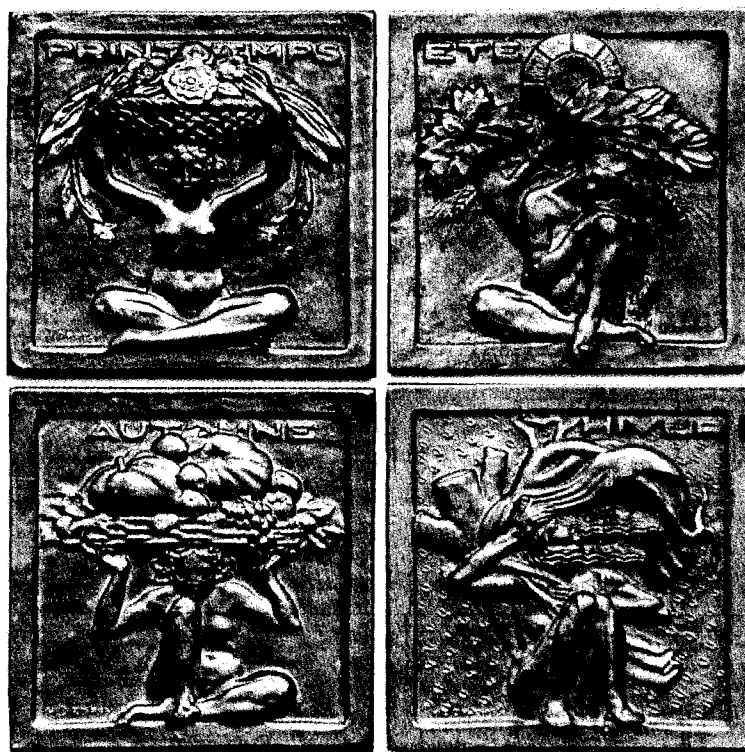
In "Automne" torst het meisje een zware rieten plateau, overvloedig gevuld met een oogst van pompoenen, appels en druiven. Ze steunt met de kin op de knie onder het gewicht. Haar haar is met klimop blaadjes versierd.

In "Hiver" wordt het ruige weder krachtig gesuggereerd door de sneeuw en de wind die het gewaad en het haar van ons meisje doet wapperen. De kale natuur en het barre weder doen de toeschouwer klappertanden.

De stijl waarin deze medailles zijn uitgevoerd wordt gekenmerkt door eenvoud, stilering (zie de boom, de zon, het haar in de wind), symmetrie, doch zonder de koelte van vele art deco werken. De houdingen zijn natuurlijk, goed bestudeerd. De randen van het kader zijn met de hand getrokken, ook de letters zijn niet mechanisch aangebracht, wat bijdraagt tot de eenheid en warmte van het werk. Het vrij hoge reliëf en elementen die buiten het kader komen (de voet in de zomer) geven diepte en leven aan het geheel. De voorstellingen bekoren door hun frisheid en speelsheid en passen perfect in de 'arts décoratifs' stijl van de twintiger jaren. Toch is het werk niet mode gebonden. Henri Dropsy had een zeer persoonlijke stijl, voortdurend in evolutie in zijn zoektocht naar een treffende weergave van zijn onderwerp.

Deze serie werd in 1927 door de kunstenaar ontworpen. Zij werd in verschillende materialen uitgevoerd: keramiek (200x200mm) (1), gegoten brons, geslagen brons, 'repoussé' koperplaat. Het huis Canale vermeldt uitvoeringen in 205x205mm en 85x85mm gegoten brons en 50x50mm geslagen koperplaat (2).

Henri Dropsy (1885-1965) groeide op in het atelier van zijn vader Emile Dropsy, graveur en medailleur. Hij wijdde zich exclusief aan de médaille en zijn loopbaan duurde meer dan vijf en vijftig jaar, met een productie van om en bij de zeshonderd medailles. Als professor aan de Parijse Académie leidde hij een generatie medailleurs op, waaronder Raymond Joly, Raymond Corbin, Paul Belmondo.

Bibliografie:

1. Médailleurs Contemporains, Henri Classens. V. S. Canale éditeur, 1928.
2. Médailles et plaquettes, catalogue général, V. S. Canale.
3. Henri Dropsy, Cinquante ans de médaille. Monnaie de Paris, janvier-février 1964.

**NIEUWSBRIEF VAN HET
PENNINGKABINET
VAN DE
KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK
VAN BELGIË.**

*Keizerslaan 4, 1000 Brussel
Tel. 011-519.56.05 of 07*

Brussel, oktober 2002

ASBESTVRIJ

De asbestverwijderingswerken in het Penningkabinet zijn afgelopen. De werkzaal, de collecties en de bibliotheek zijn weer normaal toegankelijk van maandag tot en met vrijdag van 9 tot 13 uur en van 14 tot 17 uur.

Alleen op het gelijkvloers, daar waar de de Hirsch-zaal en de tentoonstellingsruimte gelegen zijn, dient nog asbest te worden verwijderd. Dit zal vermoedelijk gebeuren vanaf maart 2003, maar de collectie en de bibliotheek zullen dan toegankelijk blijven.

NIEUW: IDENTIFICATIENAMIDDAGEN

Vanaf oktober 2002 organiseert het Penningkabinet ook identificatienamiddagen. Iedereen die munten in de Belgische bodem gevonden heeft, of iets meer wenst te weten over zijn oude

munten kan elke woensdagnamiddag terecht op onze afdeling. Een lid van het personeel zal U dan helpen bij het identificeren van Uw stukken. Iedereen, jong en oud, is dan welkom. Daarnaast zullen wij U voor een diepgaander onderzoek van Uw munt(en) graag verder helpen. Onze numismatische bibliotheek is bijzonder gespecialiseerd en is een van de rijkste ter wereld. Het boekenbestand is volledig toegankelijk via het internet op de site van de Koninklijke Bibliotheek (www.kbr.be).

Deze dienst is natuurlijk kosteloos. Waardeschattingen worden niet gegeven. Hiervoor dient U zich te wenden tot een handelaar in munten of oudheden.

Natuurlijk kan U, zoals voorheen, steeds op afspraak terecht voor het consulteren van de collecties of dagelijks, zonder afspraak, voor het raadplegen van de bibliotheek.

INTERNETSITE

Onze internetsite werd recent aangepast en is in volle opbouw. Naast een historiek van enkele belangrijke verzamelingen die zich in onze instelling bevinden, treft U er ook praktische informatie aan, alsook verdere links op.

RECENTE AANWINSTEN

Het Penningkabinet koopt jaarlijks via veilingen, handelaars en particulieren allerhande munten, penningen en decoraties aan. Daarnaast groeit onze collectie ook – en in belangrijke mate – door giften van particulieren.

Zo ontvingen wij in 2002 een bijzonder prestigieus legaat van de Heer Marc Bar. Hij schonk ons zijn volledige verzameling van 1.200 Griekse bronsmunten. Hierdoor wordt ons bezit aan Griekse munten, hoofdzakelijk gevormd door de verzamelingen van Baron de Hirsch (schenking) en graaf du Chastel (aankoop), aanzienlijk uitgebreid. Beide 19de-eeuwse ensembles bevatten essentieel zilveren munten, vandaar dat de collectie Marc Bar met zijn bronzen denominaties een zeer waardevolle aanvulling betekent. De catalogus ervan wordt heden voorbereid door de schenker zelf en zal door de Koninklijke Bibliotheek worden uitgegeven.

Twee recente aankopen worden verder in volgende notities toegelicht.

Een Merovingische muntschat uit de provincie Antwerpen.

Dank zij de Vrienden van de Koninklijke Bibliotheek verwierf het

Penningkabinet in 2002 een uitzonderlijke en prestigieuze goudschat. Deze bestaat uit 1 Byzantijnse *solidus* en 9 Merovingische *tremisses*. Deze 10 gouden munten werden samen gevonden in een Merovingisch graf dat deel uitmaakte van een uitgestrekte en rijke begraafplaats, gesitueerd in de provincie Antwerpen.

De Byzantijnse *solidus* draagt de naam van keizer Justinianus (527-565) en werd geslagen tussen 545 en 565 n.C. De munt is bijzonder belangrijk om twee redenen. Ten eerste verschaft hij een terminus post quem voor deze schat, nl. 545 na Chr. Daarenboven werd dit goudstuk overslagen op een munt van keizer Anastasius I (491-518), wiens naam nog duidelijk onder die van Justinianus te lezen valt. Dit is hoogst uitzonderlijk.

De negen andere munten werden alle vervaardigd door de verschillende volkeren die het West-Romeinse rijk veroverden in de vijfde eeuw. De

eerste fase van de Germaanse muntslag, waartoe onze munten behoren, wordt gekenmerkt door de uitgifte van gouden *tremisses* (een *tremissis* is 1/3 van een *solidus*, een goudmunt van 4,52 g) die nog sterk aanleunen bij de Byzantijnse prototypes. Vandaar dat soms de namen van de Byzantijnse keizers nog leesbaar zijn op deze imitaties. Deze munten zijn bijzonder moeilijk aan een volk of aan een bepaald atelier toe te schrijven. Dezelfde types worden dikwijls over een groot deel van Europa gevonden en kunnen zowel van bijvoorbeeld Ostrogotische als van Frankische oorsprong zijn. In elk geval dateren deze munten uit de periode 500-575 van onze jaartelling. Daarna sloegen de Merovingische muntverantwoordelijken *tremisses* van een ander type en werden ook de namen van de muntmeesters alsook die van de ateliers meestal op de stukken vermeld. Deze schat, die wij rond 550 zouden durven situeren, is uniek voor België. Het is namelijk de eerste maal dat een vondst uit deze periode volledig bewaard blijft. De enige andere zuiver Merovingische muntschat van Belgische bodem werd ontdekt in Mons in 1820. De samenstelling is echter nauwelijks nog met zekerheid te achterhalen en de meeste stukken

werden in de handel verspreid, maar het Penningkabinet bezit er enkele stukken en een zegelring van. De schat van Vedrin, die ca. 500 n. Chr. werd verborgen en dus ook van na de val van het West-Romeinse rijk dateert, bestaat uitsluitend uit Romeinse goudstukken. Enkele hiervan bevinden zich ook in onze verzameling.

De Mercatorpenning van Simon de Passe uit 1618.

De Vrienden van de Koninklijke Bibliotheek kochten in 2001 een unieke zilveren penning uit 1618 voor het Penningkabinet. Dit uitzonderlijke stuk van 6 op 5 cm werd gegraveerd door een zeer bekend plaatsnijder uit de 16de eeuw: Simon de Passe. Deze graveur werkte zowel in Utrecht als in Londen. Het is in deze laatste stad dat de recent aangekochte penning werd vervaardigd. Het stuk stelt de beroemde geograaf en wetenschapper Gerard Mercator voor. De afbeelding is geïnspireerd op een bestaande gravure van een zekere Verhaer, die op zijn beurt inspiratie vond in de afbeeldingen die door Goltzius en Hogenberg werden uitgegeven in respectievelijk 1574 en 1576.

Gegraveerde penningen zijn uiterst zeldzaam en de serie van Simon de Passe, die verschillende Engelse

vorsten portretteerde in goud en zilver, is zeer gegeerd. Simon de Passe is ook bekend vanwege zijn gravure met het enige eigentijdse portret van de gekende Indiaanse “prinses” Pocahontas. Sommige penningen van de Passe zijn nagegoten kopieën, maar ons stuk is duidelijk gegraveerd. De letters staan niet in spiegelschrift; deze zilveren penning was dus zeker niet bestemd om als drukplaat te dienen. Vóór de ontdekking van dit exemplaar rond 1990, was deze afbeelding van Mercator enkel gekend via een unieke inktafdruk, die zich bevindt in het “Department of Prints and Drawings” in het British Museum te Londen.

om een latere gravure, ditmaal wel in spiegelschrift, die dateert uit 1696.

Deze aanwinst is niet enkel van belang voor de verzameling van het Penningkabinet, maar ook voor het Prentenkabinet en de afdeling Kaarten en Plans.

Op de keerzijde van het zilverplaatje staat een nog niet geïdentificeerd borstbeeld van een vrouw die, zoals de inscriptie zegt, 38 jaar oud is. Het gaat

INHULDIGING VAN DE CONGRESKOLOM.

Op 24 september 1849 verscheen het Koninklijk Besluit dat op het Panoramaplein een monument zou opgericht worden ter nagedachtenis aan de Nationale Vergadering. Dit monument zou hulde brengen aan de leden van het Congres, die na de Omwenteling van 1830 het land hadden bestuurd en de Grondwet hadden uitgevaardigd. Geestelijke vader was Charles Rogier. Naar aanleiding van de inhuldiging van het monument ontwierp Adolphe Jouvenel een prachtige penning:

Vz. ---

Standbeeld van Leopold I in uniform, hoed en zwaard vasthoudend.
Getekend rechts van het voetstuk: JOUVENEL

Kz. INAUGURATION DE LA COLONNE DU CONGRES.

26 SEPTEMBRE 1859 (rondom)

De congreskolom.

1859, 30mm, brons, zilver.

Verzameling:

Munt- & Penningkabinet Brussel

Bibliografie:

Kamer, 1859, n° 1, p. 53

De Witte, n° 105 / 106, p. 208

Munthof, n° 2160 / 2161, p. 231

Tussen inhuldiging en koninklijk besluit lagen nogal wat jaren en heel veel problemen! Eerst en vooral was er de uitzonderlijk hoge prijs van het monument nl. 994.000F. Het parlement zorgde voor het leeuwenaandeel nl. 718.000F en de gemeentes zorgden voor 176.000F. Op 15 oktober 1849 werd een wedstrijd voor architecten uitgeschreven met een prijs van 3.000F voor de twee eindlaureaten zijnde J.Poelaert en P.Dens. Uiteindelijk werd gekozen voor architect J.Poelaert. Op 25 september 1850, weer bijna een jaar later, legde koning Leopold I de eerste steen met een zilveren truweel. En zoals dat vroeger de gewoonte was werd in een holte van het voetstuk een houten doos geplaatst met munten uit 1850 en enkele herdenkingsmedailles graveur Veyrat. De holte werd tenslotte afgesloten met een bronzen gedenkplaat.

In 1852 was er nog altijd geen beslissing of het nu een bronzen, een gietijzeren of een stenen zuil zou worden. Een werkgroep werd opgericht en deze kocht één blok zandsteen aan van 20 ton. Het duurde nog tot 1855 vooraleer men de contracten met de beeldhouwers afsloot. En pas in 1858 werd aangeduid voor welke onderwerpen zouden gekozen worden. Aan de basis van de zuil zouden drie grote allegorische figuren komen die de Vrijheden zouden voorstellen nl. de vrijheid van Vereniging (beeldhouwer Fraikin), de vrijheid van Erediensten (beeldhouwer Simonis) en de vrijheid van Onderwijs & Pers (beeldhouwer Joseph Geefs).

Aan de voet kwam een ringvormig basreliëf met een voorstelling van de negen provincies en de twee gekende leeuwen die ontworpen werden door beeldhouwer Simonis. Veel vertraging werd opgelopen door de diverse discussies tussen de beeldhouwers onderling en de opdrachtgevers. Vooral beeldhouwer Simonis bleek een zeer moeilijk karakter te hebben.

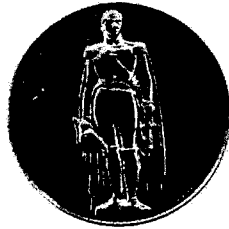
Het beeld van de koning werd 4,7 meter hoog en werd ontworpen door Guillaume Geefs. De totale hoogte van het monument kwam zo op 46 meter. De koning verzette zich ertegen dat zijn beeltenis op de top van het werk zou gezet worden. Het parlement besliste echter van wel! De inhuldiging vond dan plaats op maandag 26 september 1859 om 12u. De koning kwam niet opdagen maar wel de hertog en hertogin van Brabant en de ondervoorzitter van de Senaat nl. graaf de Renesse-Breidbach. De aanwezige beeldhouwers, Fraikin, Mélot en Guillaume Geefs kregen een gedenkpenning van de hand van Léopold Wiener.

Populaire betekenis kreeg de congreskolom vooral als het graf van de Onbekende Soldaat, dat er na Wereldoorlog I werd aan toegevoegd.

Van architect J.Poelaert zijn het Brussels justitiepaleis, de Muntschouwburg en de kerk van Laken met de koninklijke crypte zijn meest bekende werken.

Wie meer wil weten over dit monument en andere beeldhouwwerken van de stad Brussel, kan gebruik maken van het zeer interessante boek van

Patrick Derom, *De beelden van Brussel*, uitgegeven in 2000 te Antwerpen door Uitgeverij Pandora (ISBN 90-5325-117-0. Teksten door Jacques Van Lennep en Catherine Leclercq, de foto's zijn van de hand van Vincent Everarts de Velp.

De kroniek van het C.N.S.A. (vervolg)

Marc Vancaenbroeck

Aanvullingen 3

1.4.2 Charles Janssen

door Isidore De Rudder

Tot op heden weten wij niets over Charles Janssen, behalve dat hij omstreeks 1863 geboren zou zijn, dat hij voor de ondertekening van de Wapenstilstand van 1918 stierf en dat hij het « Comité de Secours et d'Alimentation » van Brabant voorzat⁸.

VZ/ Hoofd naar links door CHARLES JANSSEN

1914

1918 omringd.

Handtekening van de medailleur, beneden langs de rand.

KZ/ Langs de rand : · LE COMITÉ de SECOURS et d'ALIMENTATION du
BRABANT à SON PRÉSIDENT ·

In het veld : de namen van de leden van het Comité, in een spiraal
geschreven ;

vanaf het centrum, leest men : W. de MERODE · M. JACQMAIN ·
M. JANSSEN · V. PREVOST · P. GRAUX · J. B. GUEQUIER · H. DESTREE ·
L. BARTHEL · M. ORDAS · L. BEAUDUIN · L. BERTRAND · BOELS ·
D. CAMPION · DE DONDER · H. DE ROOVER · C^{IE} d'HANINS de
VOERKERKE · DU BOST · FOUREAU · CH. GHEUDE · GILMONT ·
G. PETRE · J. POSSOZ · RICHARD · STORMS · M. DESPRET · B^N de
STEENHAULT de WAERBEEK · MICHAUX · JOUREZ · MATHIEU ·
ROBEYNS · J. JANSSEN · M. LACOURT · ROMAIN ·

— , J. Fonson, 59,5 mm, brons.

(Verzameling en foto : Emmanuel Van Dorpe)

⁸ HENRY, Albert, *L'Œuvre du Comité National de Secours et d'Alimentation pendant la guerre*, Brussel, 1920.

VZ/ Door slingers en bloemen omringd, een centraal inzetstuk waarop een Sint-Michiel staat met een stralenkrans omgeven en door wimpels omringd. De Heilige houdt, in zijn rechterhand, een esculaap en, in zijn linkerhand, een gevleugelde Victoria, een voet op een globe, op de trompet blazend en in haar linkerhand een lauwerkrans. De Heilige staat op de duivel en wordt, links, door het Belgische wapenschild, koninklijk gekroond, geflankeerd en rechts, door dat van Brussel, met een muurkroon. Op de achtergrond, merkwaardige Brusselse gebouwen : het Justitiepaleis, de Collegiale van de Heilige Michiel en Gudula, de Congresskolom, de Beurs en het Stadhuis. Onder het inzetstuk een horizontale cartouche voor de naam van een begunstigde. Handtekeningen van de medailleur, onder de linkervleugel van de duivel, en van de uitgever (J. Fisch), onder de rechternvleugel van dezelfde.

KZ/ Op het inzetstuk door slingers en bloemen omringd : SOUVENIR/DE LA
CANTINE N° 13/1914 - 1919
Onder het inzetstuk, een horizontale cartouche voor een inschrijving.

—, J. Fisch, 70,5 x 50,5 mm, verzilverde brons, draagoog.
Het verwisselbaar inzetstuk geeft de mogelijkheid deze medaille als « manusje-van-alles » te gebruiken.

(Verzameling : Thérèse Devadder – Foto: Emmanuel Van Dorpe)

1.5.16 Het Belgisch « dubbeltje »⁹

door Alfred Ost

Deze medailleur (°Zwijndrecht 1884 - +Antwerpen 1945), die gedurende de oorlog 1914-1918 te Amsterdam gevestigd was, had ten minste drie kleine medailles voor dit werk gerealiseerd.

1.5.16.1 VZ/ Op de achtergrond, staat een vrouw die de linkerhand met een bedelend gebaar uitsteekt en een man die met hetzelfde gebaar zijn rechterhand strekt, terwijl, op de voorgrond, een kind op dezelfde wijze, beiden handen reikt.
Links het monogram van de medailleur ('n A in een O).

KZ/ DUBBELTJE BELGE/AMSTERDAM/AU PROFIT DE/TEN BATE VAN HET/
COMITÉ NATIONAL/DE SECOURS ET D'ALIMENTATION/SECRETARIAT
GÉNÉRAL

[1916], —, 32 mm, wit metaal, brons.

1.5.16.2 VZ/ Zoals 1.5.16.1.

KZ/ Bovenaan : DUBBELTJE BELGE
Dwars over het midden : COMITÉ NATIONAL/en links : AU PROFIT/DU
en rechts : TEN BATE/VAN/HET.

⁹ Destijds, 1 dubbeltje = 10 cent of 0.1 gulden.

Onderaan : DE SECOURS ET DE L'ALIMENTATION

[1916], — , 32 mm, zilver, brons, draagoog.

1.5.16.3

VZ/ Zoals 1.5.16.1

KZ/ Langs de rand : bovenaan : · JOURNÉE DE BIENFAISANCE ·
onderaan : LE DUBBELTJE BELGE

In het veld : A/ZANDVOORT/LE 6 AOÛT 1916/ORGANISÉE AU PROFIT DU/
COMITÉ NATIONAL/DE SECOURS/ET D'ALIMENTATION/PAR
L'ŒUVRE

1916, — , 32 mm, brons.

(Deze laatste medaille behoort tot de verzameling van het echtpaar Jacobs, uit Merksem ; Jeannine Jacobs moet ook voor de foto van deze medaille bedankt worden.

De auteur dankt eveneens de verzamelaars die de medailles van dit artikel uitgeleend en/of gefotografieerd hebben).

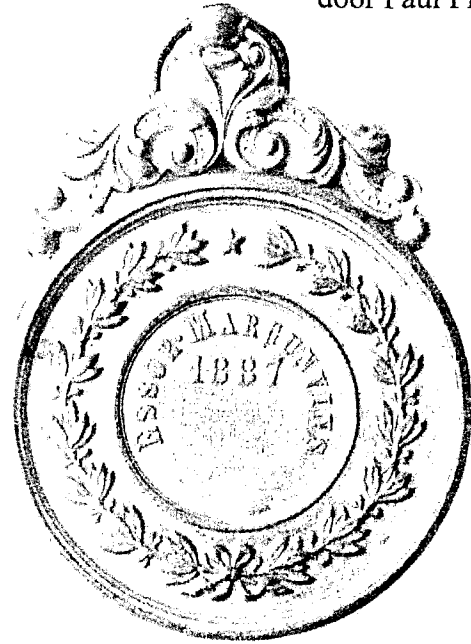
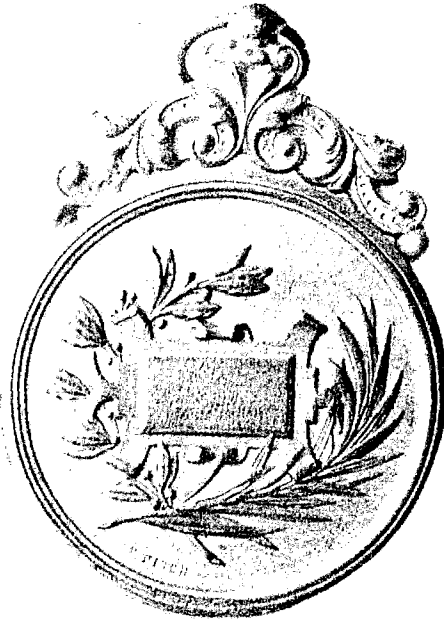
De « Marçunvins » (vervolg)

Marc Vancaenbroeck

Steeds bezorgd om onze lezers bijkomende informatie te bezorgen in verband met eerder verschenen artikels, publiceren we een aanvulling voor onze studie “Marçunvins”, verschenen in “Flash Medailles” 2001/1. We ontdekten intussen nog twee medailles die we hieronder beschrijven en afbeelden.

a) Essor • Marçunvins

door Paul Fisch

VZ/ Tussen een palm en een lauriertak, een rechthoekige cartouche voor de naam van een bestemming.

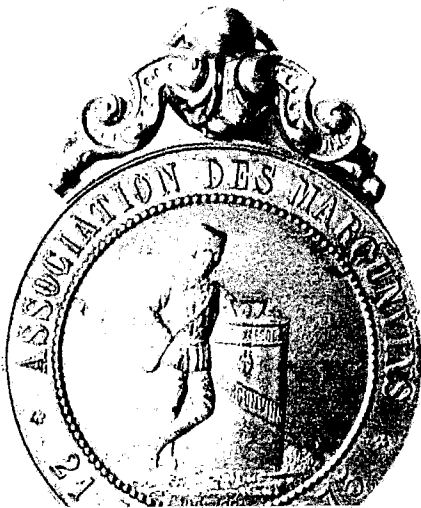
Handtekening van de medailleur onderaan.

KZ/ Onder een vijfpuntige ster, omringd door een laurierkroon, een cirkel met de tekst: ESSOR • MARÇUNVINS/1887

—/1887, P.Fisch, 80,3 x 75,1 mm, verguld brons, ornament boven de medaille van Ø 75,1 mm, plus parel en draagoog.

b) Association des Marçunvins

door Paul Fisch

VZ/ Tussen de rand en een parelrand, circulaire randschriften: Ω ❖ ASSOCIATION
DES MARÇUNVINS ❖

U21 MARS 1875 (*)

In het veld: een staande jongen met een ronde muts op het hoofd en een tas schuin
op de borst dragend, steunt zich met de linker arm op een afgesloten
offerdoos, met op het deksel de inscriptie: LE DENIER DES
ECOLES

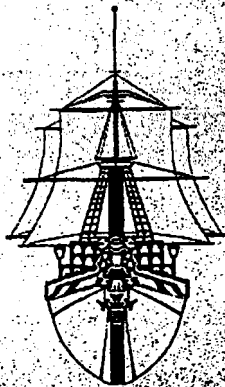
Dwars over de doos op een wimpel: MARÇUNVINS

Handtekening van de medailleur onder de doos.

KZ/ Circulaire randschriften: Ω ⊗ INSTRUCTION LAÏQUE ⊗
U BIENFAISANCE

—/1895, P.Fisch, 66,95 x 51,15 mm, verguld brons, ornament boven de medaille van
Ø 51,15 mm, plus parel en draagoog.

(*) Datum van de stichting van de « Marçunvins ».

**Restaurant
't Vlaemsch Galjoen**

Watersportlaan 11
(inslaan tegenover Albert I-monument)

8620 Nieuwpoort
Tel. 058.235495

Fax 058.239973

- * uniek zicht op de jachthaven
en de IJzermondning
- * restaurant op de eerste verdieping
- * nietnormaaliteiten

